

Ombudsman Akademik

OMBUDSMAN ACADEMIC

YIL/YEAR: 5 • SAYI/ISSUE: 10 • OCAK-HAZİRAN / JANUARY-JUNE 2019

T.C.
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
HAKEMLİ DERGİSİ

Kamu Denetçiliği Kurumu Adına İmtiyaz Sahibi

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Dr. Ümit ŞAHİN

Editör
Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan ERDOĞAN

Editör Kurulu
İbrahim KILINÇ
Mehmet SARI
Dr. Ümit ŞAHİN
Dr. Öğr. Üyesi Oğuzhan ERDOĞAN

ISSN
2148-256X

Baskı Adedi
1.000

Yayın Türü

Yerel süreli yayın
Ombudsman Akademik Dergisi
altı (6) ayda bir yayımlanır.

Yönetim ve İletişim

Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Cad. No: 4
Çankaya/ANKARA

e-posta: dergi@ombudsman.gov.tr
Tel: 0312 465 22 00 Faks: 0312 465 22 65

Tasarım

Bekir Kenan COŞGUN

Baskı

Klasmat Matbaacılık Ltd. Şti.
İvedik OSB Matbaacılar San. Sit.
1515. Cadde No:12 Yenimahalle/ANKARA
Telefon: 0312 395 14 92 Faks: 0312 229 47 51

Ombudsman Akademik Dergisinde yayımlanan yazılardaki görüşler yazarına aittir.

© Her hakkı saklıdır. Dergide yer alan yazı, makale, illüstrasyonların elektronik ortamlar da dahil olmak üzere çoğaltılma hakları sadece Kamu Denetçiliği Kurumu'na aittir. Yazıların tamamının veya bir bölümünün çoğaltılması yasaktır.

Yazılar ancak kaynak gösterilerek alıntılanabilir.

Ombudsman Akademik Hakemli Dergisi, TÜBİTAK ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı'nda, ASOS, SOBIAD, ESJI (Eurasian Scientific Journal), SIS (Scientific indexing Services), ResearchBip (Academic Resource), DRJI (Directory of Research Journals), Cite Factor (Academic Scientific Journals) ve İdealonline İndeks'te taranmaktadır.

Ombudsman Akademik

OMBUDSMAN ACADEMIC

OMBUDSMAN AKADEMİK • YIL/YEAR: 5 • SAYI/ISSUE: 10 • OCAK-HAZİRAN / JANUARY-JUNE 2019

DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Ahmet GÖKCEN	Marmara Üniversitesi/Hukuk Fakültesi
Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU	İstanbul Medeniyet Üniversitesi/İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Prof. Dr. Aydın GÜLAN	İstanbul Üniversitesi/ Hukuk Fakültesi
Prof. Dr. Birol AKGÜN	Maarif Vakfı Başkanı
Prof. Dr. Burhanettin DURAN	Siyaset Ekonomi ve Toplum Araştırmaları (SETA) Vakfı
Prof. Dr. Cemal FEDAYİ	Kırıkkale Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Prof. Dr. Cemil KAYA	İstanbul Üniversitesi/ Hukuk Fakültesi
Prof. Dr. Ekrem YILDIZ	Kırıkkale Üniversitesi/İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Prof. Dr. Ender Ethem ATAY	Gazi Üniversitesi/ Hukuk Fakültesi
Prof. Dr. Gülnur AYBET	Cumhurbaşkanı Başdanışmanı/Yıldız Teknik Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Prof. Dr. Haluk ALKAN	İstanbul Üniversitesi/İktisat Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Hamza ATEŞ	İstanbul Medeniyet Üniversitesi/Siyasal Bilgiler Fakültesi
Prof. Dr. Hasan Nuri YAŞAR	Cumhurbaşkanı Başdanışmanı/YÖK Üyesi
Prof. Dr. Hasan Tahsin FENDOĞLU	Hacettepe Üniversitesi/Hukuk Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Hasan TUNÇ	Hasan Kalyoncu Üniversitesi/Hukuk Fakültesi
Prof. Dr. Hüseyin HATEMİ	İstanbul Ticaret Üniversitesi/Hukuk Fakültesi
Prof. Dr. Kaşif Nevzat TARHAN	Üsküdar Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Kudret BÜLBÜL	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi/Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekan V.
Prof. Dr. Metin GÜNDAY	Atılım Üniversitesi/Hukuk Fakültesi
Prof. Dr. Nihat BULUT	İstanbul Şehir Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı
Prof. Dr. Ramazan ŞENGÜL	Kocaeli Üniversitesi/İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Prof. Dr. Recep BOZLAĞAN	Marmara Üniversitesi/ Siyasal Bilgiler Fakültesi
Prof. Dr. Şafak Ertan ÇOMAKLI	Anadolu Üniversitesi Rektörü
Prof. Dr. Ulvi SARAN	Bürokrat
Prof. Dr. Yavuz ATAR	Cumhurbaşkanı Başdanışmanı
Prof. Dr. Yılmaz BİNGÖL	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi/Siyasal Bilgiler Fakültesi
Prof. Dr. Yusuf Şevki HAKYEMEZ	Anayasa Mahkemesi Üyesi

Prof. Dr. Zakir AVŞAR	Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi
Doç. Dr. Cenker GÖKER	Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Doç. Dr. Erbay ARIKBOĞA	Marmara Üniversitesi/ Siyasal Bilgiler Fakültesi
Doç. Dr. Ergin ERGÜL	Anayasa Mahkemesi Raportörü
Doç. Dr. Esra ÇUHADAR	Bilkent Üniversitesi/ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Doç. Dr. Oktay KOÇ	Kocaeli Üniversitesi/İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

BU SAYININ HAKEMLERİ

Prof. Dr. M. Çağatay OKUTAN	Karadeniz Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Prof. Dr. Ahmet YATKIN	Fırat Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Prof. Dr. Mehmet Akif ÖZER	Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Prof. Dr. Yakup ALTAN	Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Prof. Dr. Nihat KARAER	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Prof. Dr. Aydın USTA	İnönü Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Prof. Dr. Hamza ATEŞ	İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi
Prof. Dr. Haydar EFE	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Prof. Dr. Ahmet ONAY	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi
Prof. Dr. Ahmet NOHUTÇU	İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi
Prof. Dr. H. Aliyar DEMİRCİ	Pamukkale Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Doç. Dr. Metin DİNÇER	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Doç. Dr. Ali Rıza SAKLI	Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Doç. Dr. Saffet OCAK	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi
Doç. Dr. Savaş Zafer ŞAHİN	Atılım Üniversitesi, İşletme Fakültesi
Doç. Dr. Ahmet GÜVEN	Gaziosmanpaşa Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Doç. Dr. Özlem Çetinkaya BOZKURT	Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak İşletme Fakültesi
Doç. Dr. Cenay BABAĞLU	Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

- Dr. Öğr. Üyesi Osman Kürşat ACAR Süleyman Demirel Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- Dr. Öğr. Üyesi Ceray ALDEMİR Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- Dr. Öğr. Üyesi Şahin YEDEK Munzur Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi
- Dr. Öğr. Üyesi Onur KULAÇ Pamukkale Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- Dr. Öğr. Üyesi Ummuhan KAYGISIZ Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- Dr. Öğr. Üyesi Vedat YILMAZ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- Dr. Öğr. Üyesi Sedat KARAKAYA Muş Alpaslan Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- Dr. Öğr. Üyesi Serkan DORU Akdeniz Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÖZMEN Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak İşletme Fakültesi
- Dr. Öğr. Üyesi İsmail DURSUNOĞLU Bayburt Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- Dr. Öğr. Üyesi Hediye Şirin AK Çankırı Karatekin Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- Dr. Öğr. Üyesi Esmâ ÖZDAŞLI Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- Dr. Öğr. Üyesi Fatma Akkan GÜNGÖR Karadeniz Teknik Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- Dr. Öğretim Üyesi Çağdaş ZARPLI Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- Dr. Öğr. Üyesi Yıldız ATMACA Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
- Dr. Öğr. Üyesi Abdullah ACAR Necmettin Erbakan Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi

ÖN SÖZ

Kamu Denetçiliği Kurumu; hukukun üstünlüğü, demokrasi, insan haklarına saygının geliştirilmesi ve ayrıca halka karşı sorumluluk anlayışı temelinde bağımsız ve tarafsız bir şekilde yürüttüğü inceleme ve araştırmalar sayesinde, çok kısa süre içerisinde kamu vicdanının güçlü bir sesi olmayı başarmıştır. Bu sayede Kurumumuz, hem bireyler hem de kamu idaresi için bir fırsat oluşturmakta, kamu vicdanı ile uyuşmayan konularda idare ile vatandaş arasında uzlaşma sağlanmasına katkıda bulunmakta, iyi yönetim ilkelerine dayalı çağdaş bir yönetim anlayışının ülkemizde de yerleşmesine hizmet etmektedir. Aynı zamanda, vatandaşların doğrudan ve ücretsiz bir şekilde sıkıntılarını iletip adalet arayabilecekleri ve yönetime iştirak etmelerine imkân sağlayacak bir kamu mercii görevi üstlenmektedir. Kamu Denetçiliği Kurumumuzun varlığı, vatandaşların temel hak ve özgürlüklerinin korunması ve geliştirilmesi açısından çok önemli bir güvencedir. Vatandaşlar açısından bir güvence olduğu kadar; idare açısından da demokrasi ve hukukun yerleşmesine öncülük eden rehber niteliğinde bir kurumdur. Tarihsel olarak Türk devlet geleneğimizin dayandığı temeli oluşturan ve “insanı yaşat ki devlet yaşasın” ifadesi ile anlam kazanan “hak”, “hukuk”, “adalet” ve “vicdan” kavramlarının, idari işleyişte yerleştiğine işaret eden güçlü bir kanıttır. Bir başka ifade ile ülkemizde, demokratik hukuk devleti ilkesinin işlerlik kazandığının somut bir göstergesidir. Ayrıca devletimizin kendine güvendiği ve kendini halkın denetimine açtığı anlamına gelmektedir. Bu aynı zamanda, vatandaşların haklarını arayıp, sorumluluklarının bilincine varmalarını ifade eden “haklar kültürünün” gelişmesine imkân veren, demokrasi tarihimizin çok önemli milat noktasını oluşturmaktadır.

İdare ile vatandaşları uzlaşma çatısı altında bir araya getiren ve böylece sorunlara hızlı ve etkin çözümler üretebilen Kurumumuz, bugüne kadar; kamu personel rejimi, yerel yönetimler, eğitim, sosyal güvenlik, sağlık gibi çeşitli konulardaki şikâyetleri hukuka, hakkaniyete, insan haklarına ve iyi yönetim ilkelerine uygunluk çerçevesinde inceleyen birçok tavsiye kararı vermiştir. Kurumumuza şikâyet başvurusunda bulunan vatandaşlar yanında medya, kamu idareleri, sivil toplum örgütleri, uluslararası kurum ve kuruluşlar gibi paydaşlarımızın değerlendirmeleri, çalışmalarımız hakkında kıymetli geri bildirimler sunarak bizleri sürekli değişim ve gelişim içerisinde tutmaktadır. Bu çerçevede, akademik camianın geçmiş tecrübelerden alınan dersler ışığında gelecek hakkındaki tarafsız

öngörülerini içeren çalışmaları, güncel gelişmelerin takip edilmesinde bizlere yol göstermektedir. Kurumumuzun teşkilatlanması ve yasal mevzuatının hazırlanması aşamasında ve ayrıca geride bıraktığımız dönemde düzenlenmiş olan etkinliklerde paydaşlarımızın vermiş olduğu destekler için teşekkürü bir borç biliriz. Ombudsmanlığın teorik arka planıyla pratikteki uygulamalarını bir araya getirerek teorinin ayaklarının yere basması, pratiğin ise evrensel ilkelerle zenginleşmesini sağlamak gerekliliği, akademik çevrelere Ombudsmanlığı icra edenin bakış açısının yansıtılması fikrini doğurmuş ve elinizdeki dergi bu noktadan hareketle hazırlanmıştır.

Kurumumuzun, yukarıda bahsedildiği şekilde insan hakları, hukuk, siyaset ve kamu yönetimi hayatına kazandırdığı yeni heyecandan aldığımız cesaretle; kamu, özel ve sivil toplum ile akademik camianın çalışmalarına ışık tutması ve kamuoyuna rehberlik etmesi arzusu ile “Ombudsman Akademik” ismi ile yayımlanan hakemli Dergimizin 10. sayısında 8 ayrı makaleyi siz değerli okuyucularımızın beğenisine sunmaktayız.

Dergimizin ilk özgün yazısı, Mustafa Önen ve Selin Engin'e ait. Önen ve Engin bu çalışmasında, Birleşik Krallık'ta cezaevi ombudsmanlığı sistemini inceleyerek bu bağlamda Türkiye'de sadece ulusal düzeyde varlığını sürdüren Kamu Denetçiliği Kurumu'na bağlı bir Cezaevi Kamu Denetçiliği sisteminin kurulmasının getirebileceği olumlu yönleri tartışmıştır. Volkan Göçoğlu, İ. Didem Kurt ve M. Kemal Öktem'in beraber kaleme aldığı çalışmada ise Türk Kamu Yönetiminin yüzyılında yapılan idari reform çalışmaları dönemsel olarak ele alıyor ve bu çalışmalar, kamu yönetimi alan yazınında önemli bir çalışma konusu olan karar verme yaklaşımları çerçevesinde değerlendiriliyor. Harun Kırılmaz ve Zeynep Merve Uçar “Hasta Haklarının Kurumsallaşmasında Sağlık Ombudsmanlığı Modeli” adlı çalışması ile uyuşmazlıkların çözülmesine öncülük eden ombudsmanlık kavramının tanımını ve anlamını açıklayarak sağlık sektöründeki uyarlamalarını, yurt dışı örneklerini ve hasta haklarından farkını irdeleyerek Türkiye'de sağlık sektörü için bir model önerisinde bulunuyor. Dergimizin bu sayısının başka bir makalesinde Şifa Çolakoğlu, Türkiye'de ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Ombudsmanlık Kurumlarını karşılaştırmalı bir analizle gözler önüne seriyor. Abdurrahman Taraktaş, “Açık Devlet Dönüşümü ve Ombudsman Kurumunun Artan Rolü” adlı makalesinde öncelikle açık devlet kavramını genel

çerçevesiyle ele aldıktan sonra Ombudsman kurumunun sorumlulukları ve rolü üzerindeki etkilerini ortaya koymaya çalışıyor. Sonuç kısmında ise Ombudsmanın açık devlet stratejilerinin merkezinde yer alan, saydamlık, hesap verebilirlik ve iş birliğinin artırılmasını teşviki konusunda çeşitli önerilere yer veriyor. Kamu Denetçisi Av. Hüseyin Yürük, ülkemiz siyaset ve fikir alanında yeterince tanınmayan Sultan II. Abdülhamit Dönemi Adliye Nazırlarından Hasan Fehmi Paşa'yı çeşitli yönleriyle ve dönemin şahitlerinin tanıklıklarıyla tanıtmaya çalışıyor. Hasan Fehmi Paşa'nın adalet anlayışını ve devlet teşkilatına katkılarını ele alıyor.

Mehmet Göküş ve Zehra Çubukçu, Ombudsman ve Kamu Denetçiliği Kurumu anahtar kelimelerini temel alarak Ulusal Tez Merkezinden ve TÜBESS üzerinden konu ile ilgili 78 teze ulaşarak bu tezlerin içerik analizini yapıyor. Bu sayımızın son makalesini ise Hakan Candan'ın "Kamu Çalışanlarının Örgütsel Bağlılıkları ile Örgütsel Sessizlikleri Arasındaki İlişkiler: Karaman Örneği" konulu makalesi oluşturuyor. Candan, çalışmada iş yaşamının son dönemdeki önemli konuları arasına yer alan örgütsel bağlılık ve örgütsel sessizlik kavramlarını, Karaman ilinde görev yapan kamu çalışanları üzerinde yapılan bir alan çalışması ile araştırıyor.

Görüldüğü gibi Ombudsman Akademik Dergisi olarak 10. Sayımızda yine zengin bir içerik oluşturduk. Kuruluşumuzun 6. yılında 10. sayısını yayımladığımız hakemli Dergimiz için bizlerden desteğini esirgemeyen değerli hakemlerimize, makale hazırlayanlara ve emeğe geçen tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkürlerimi sunuyor, Dergimizin herkese faydalı olmasını temenni ediyorum. Bir sonraki sayıda buluşmak umuduyla iyi okumalar diliyorum. 30/06/2019

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi

İÇİNDEKİLER

DERLEME

- Birleşik Krallık'ta Cezaevi Ombudsmanlığı: Türkiye'ye Uygulanabilirliği
Prison Ombudsman in United Kingdom: The Applicability to Turkey..... 15
Prof. Dr. S. Mustafa ÖNEN - Öğr. Gör. Selin ENGİN
- İdari Reformun Yüz Yılı: Türk Kamu Yönetimi Reformlarının Karar Verme Yaklaşımları
Çerçevesinde Değerlendirilmesi
Hundred Years of Administrative Reforms: The Assessment of Turkish Administrative Reforms
in The Scope of Decision Making Approaches 39
Dr. Öğr. Üyesi Volkan GÖÇÖĞLU - İpek Didem KURT - Prof. Dr. M. Kemal ÖKTEM
- Hasta Haklarının Kurumsallaşmasında Sağlık Ombudsmanlığı Modeli
Health Ombudsman Model for Institutionalization of Patient Rights..... 85
Doç. Dr. Harun KIRILMAZ - Zeynep Merve UÇAR
- Türkiye'de ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Ombudsmanlık: Karşılaştırmalı Bir Analiz
Turkey and the Republic Of Northern Cyprus Ombudsman: A Comparative Analysis 107
Şifa ÇOLAKOĞLU
- Açık Devlet Dönüşümü ve Ombudsman Kurumunun Artan Rolü
Open Government Transformation and the Incremental Role of the
Ombudsman Institution..... 157
Dr. Öğr. Üyesi Abdurrahman TARAKTAŞ
- Sultan II. Abdülhamit Dönemi Adliye Nazırlarından Hasan Fehmi Paşa'da Adalet Anlayışı ve
Devlet Teşkilatı'na Katkıları
Hasan Fehmi Pasha Who One of the Ministers Of Justice in The Sultan II. Abdülhamit Period
Understanding Justice And Contribution to Government Organization..... 189
Av. Hüseyin YÜRÜK

ARAŞTIRMA

Türkiye’de Ombudsmanlık Konusunda Yapılan Lisansüstü Tezler Üzerine Bir İçerik Analizi
Graduate Thesis on an Analysis of The Content Made in Turkey On Ombudsman.....215
Prof. Dr. Mehmet GÖKÜŞ - Arş. Gör. Zehra ÇUBUKCU

Kamu Çalışanlarının Örgütsel Bağlılıkları ile Örgütsel Sessizlikleri Arasındaki İlişkiler:
Karaman Örneği
The Relationships between Organizational Commitment and Organizational Silence of Public
Employees: The Case Of Karaman Province.....255
Doç. Dr. Hakan CANDAN

KARAR ÖRNEKLERİ

2018/9218 Maaş Farkı Ödenmesi Talebi İle İlgili Başvuru Hakkında Verilen 07.01.2019
Tarihli Tavsiye Kararı 293

2019/6683 Şikayet Numaralı, İhtima Uygulaması Hakkında Verilen 13.06.2019 Tarihli
Dostane Çözüm Kararı 309